

Grundläggande rättigheter - Kroatien

 Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [hr](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

[Nationella domstolar](#)

[Ombudsman](#)

[Människorättsorganisationer för särskilda områden](#)

[Skydd av personuppgifter](#)

[Gratis rättshjälp](#)

Nationella domstolar

Domstolarna spelar en viktig roll när det gäller skyddet av de mänskliga rättigheterna. Domstolarna är lagstadgade organ vars oberoende garanteras i konstitutionen. Författningsbesvär är en mekanism för att värna medborgarnas möjligheter att utöva sina konstitutionella fri- och rättigheter. Författningsbesvär kan inges av alla medborgare som anser att de mänskliga rättigheter eller grundläggande friheter som de garanteras genom konstitutionen har kränkts av de nationella myndigheterna, lokala och regionala organ och offentligt rättsliga enheter som fattar beslut i ärenden som rör rättigheter och skyldigheter, eller misstankar eller anklagelser om brott. Ett författningsbesvär kan inges först efter att alla tillgängliga rättsmedel har uttömts.

Kroatiens författningsdomstol

Trg svetog Marka 4
10000 Zagreb
Telefon: +385 1 6400 251
Fax: +385 1 4551 055
<https://www.usud.hr/>

Kroatiens högsta domstol

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36
Fax: +385 1 481 00 35
E-post: vsrh@vsrh.hr
<http://www.vsrh.hr/>

Regiondomstolar (förteckning över regiondomstolar)

Distriktsdomstolar (förteckning över distriktsdomstolar)

Kroatiens handelsöverdomstol

Berislavićeva 11, 10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 489 68 88
Fax: +385 1 487 23 29
<http://www.vtsrh.hr/>

Handelsdomstolar (förteckning över handelsdomstolar)

Kroatiens högsta förvaltningsdomstol

Frankopanska 16, 10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 480 78 00

Fax: +385 1 480 79 28

<http://www.upravnisudrh.hr/>

Förteckning över förvaltningsdomstolar

Kroatiens småbrottsöverdomstol Ulica Augusta Šenoje 30, 10 000 Zagreb

Telefon: +385 1 480 75 10

Fax: +385 1 461 12 91

E-post: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

<http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

Småbrottsdomstolar (förteckning över småbrottsdomstolar)

Ombudsman

Trg hrvatskih velikana 6

10 000 Zagreb

Kroatien

Telefon: +385 1 4851 855, +385 1 4851 853

E-post: info@ombudsman.hr

Fax: +385 1 6431 628

Enligt artikel 93 i Kroatiens konstitution är ombudsmannen det kroatiska parlamentets företrädare när det gäller att främja och skydda de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som anges i konstitutionen, i lagarna och i de internationella instrument om mänskliga rättigheter och friheter som Kroatien har undertecknat.

Ombudsmannen och de biträdande ombudsmännen väljs av det kroatiska parlamentet. Förordnandet är på åtta år, och målet är att skydda medborgarna från människorättskränkningar till följd av statliga organs eller offentliga enheters handlingar. Ombudsmannen är det centrala organet för bekämpning av diskriminering och fungerar som nationellt besöksorgan när det gäller bekämpning av tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Ombudsmannen fullgör dessa åligganden på ett fristående och självständigt sätt.

Ansvarsområden:

Skydd av mänskliga rättigheter

Medborgarna har rätt att inge klagomål till ombudsmannen när de anser att myndigheter har kränkt deras rättigheter. Ombudsmannen genomför en undersökning till följd av klagomålet och baserat på de dokument som mottagits. Alla statliga organ, organ med ställning som offentlig myndighet och lokala och regionala myndigheter – dvs. alla offentliga organ – är skyldiga att lämna alla upplysningar som begärs. Grundat på de fastställda faktiska omständigheterna kan ombudsmannen lämna yttranden, rekommendationer och underrättelser till de relevanta myndigheterna eller till de överordnade organen och, vid behov, underrätta det kroatiska parlamentet.

Dessutom kontrollerar ombudsmannen att alla föreskrifter är förenliga med den kroatiska konstitutionen och internationella konventioner om skydd av mänskliga rättigheter, och kan uppmana den kroatiska regeringen att ändra eller anta föreskrifter på människorättsområdet. Ombudsmannen kan även uppmana det kroatiska parlamentet att harmonisera föreskrifter med konstitutionen och lagstiftningen. Ombudsmannen har rätt att väcka talan vid den kroatiska författningsdomstolen för att pröva huruvida lagar och andra författningar är förenliga med den kroatiska konstitutionen.

Främjande av mänskliga rättigheter

Främjandet av mänskliga rättigheter inbegriper forskning och analys, att utveckla och upprätthålla databaser och dokumentation, i god tid och regelbundet informera allmänheten och intressenter, aktivt involvera och samarbeta med civilsamhället, internationella organisationer och akademiska forskningsinstitut samt att ta initiativ för att harmonisera lagstiftningen med internationella och europeiska standarder och tillämpa den lagstiftningen.

Centralt organ för bekämpning av diskriminering

Ombudsmannen tar emot klagomål från fysiska och juridiska personer, tillhandahåller obligatorisk information om personers rättigheter och skyldigheter och möjligheterna till rättsligt eller annat skydd, prövar enskilda ansökningar och vidtar åtgärder inom

ramen för sin behörighet för att undanröja diskriminering och skydda diskriminerade personers rättigheter (förutom i pågående rättstvister), genomför medling för att om möjligt få till stånd en uppgörelse utanför domstol som båda parterna kan godta samt överlämnar rapporter om brottslig diskriminering till behörigt riksåklagarkontor.

Nationellt besöksorgan

Ombudsmannen utför uppgifter som faller inom ramen för det nationella besöksorganets arbete för att förhindra tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning överallt där personer har berövats sin frihet eller hålls i förvar, sitter fängslade eller hålls inlåsta i övervakade lokaler som de inte själva kan bestämma sig för att lämna.

Detta innebär att de företrädare för ombudsmannen som agerar i denna egenskap besöker fängelser, anstalter, häkten och olika institutioner för personer med psykiska störningar. Besöken sker i förebyggande syfte för att skydda personer som har frihetsberövats eller vars frihet har inskränkts.

Nationella människorättsinstitut

Sedan 2009 har ombudsmannen varit den enda nationella institutionen med ansvar för att skydda och främja mänskliga rättigheter i Kroatien. Ombudsmannen har beviljats s.k. Astatus i enlighet med FN:s Parisprinciper, som definierar hur oberoende nationella människorättsinstitut är.

Detta är den högsta nivån av institutionellt oberoende, och ombudsmannen tilldelades på nytt denna status i juli 2013 efter att FN hade övervakat hur rekommendationerna om bevarandet och främjandet av en oberoende ställning hade genomförts.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Barnombudsmannen

Teslina 10
10 000 Zagreb
Kroatien
E-post: info@dijete.hr
Telefon: 01/4929 669
Fax: 01/4921 277
<http://www.dijete.hr/>

Verksamhetsområde

Barnombudsmannen kontrollerar att lagar och andra författningar i Kroatien om skydd av barns rättigheter och intressen är förenliga med den kroatiska konstitutionen, konventionen om barnets rättigheter och andra internationella dokument om skydd av barns rättigheter och intressen. Ombudsmannen övervakar kränkningar av enskilda barns rättigheter och studerar allmänna förekomster och typer av kränkningar av barns rättigheter och intressen. Ombudsmannen arbetar för att skydda och främja de rättigheter och intressen som barn med särskilda behov har, föreslår åtgärder för att bygga upp ett heltäckande system för att skydda och främja barns rättigheter, och för att förhindra handlingar som skadar deras intressen. Ombudsmannen informerar och ger rådgivning till barn om hur de kan utöva och skydda sina rättigheter och intressen, samarbetar med barn, uppmuntrar dem att uttrycka sina åsikter och respekterar dessa, tar initiativ till och deltar i allmänna aktiviteter i syfte att förbättra barns ställning och föreslår åtgärder för att öka deras inverkan på samhället. Ombudsmannen har tillgång till och insyn i alla uppgifter, upplysningar och handlingar som rör barns rättigheter och skyddet av barn, oavsett sekretessgrad. Ombudsmannen har tillträdesrätt till och rätt att inspektera varje institution, statligt organ, juridisk eller fysisk person med ett lagstadgat mandat att ta hand om barn, och trossamfund där barn vistas eller är tillfälligt eller permanent bosatta.

Om barnombudsmannen finner att ett barn har utsatts för fysiskt eller psykiskt våld, sexuella trakasserier, övergrepp eller utnyttjande, försummelse eller försumlig behandling måste han eller hon omedelbart rapportera detta till behörigt riksåklagarkontor och varsko behörig socialtjänst, och föreslå hur barnets rättigheter och intressen kan skyddas. Ombudsmannen kan be om hjälp från experter eller institutioner som forskar om barns skydd, omvårdnad, utveckling och rättigheter och ska motta sådan hjälp utan dröjsmål.

Jämställdhetsombudsmannen

Preobraženska 4/1
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 48 48 100
Fax: +385 1 48 44 600

E-post: [✉ ravnopravnost@prs.hr](mailto:ravnopravnost@prs.hr)

[✉ http://www.prs.hr/](http://www.prs.hr/)

Verksamhetsområde

Jämställdhetsombudsmannen handlägger klagomål om diskriminering på grund av kön, civilstånd eller familjerättslig ställning och sexuell läggning. Ombudsmannen utreder åsidosättanden av principen om jämställdhet mellan könen, fall av diskriminering av enskilda eller grupper av enskilda som begåtts av nationella, lokala eller regionala myndigheter och andra myndigheter med ställning som offentliga myndigheter, anställda vid dessa organ och andra juridiska och fysiska personer.

Ombudsmannens arbete inbegriper rätten att anmäla, lämna förslag och avge rekommendationer.

Om ombudsmannen finner att principen om jämställdhet mellan könen har åsidosatts har ombudsmannen rätt att begära en prövning av huruvida lagen är författningsenlig eller huruvida andra författningar är lagenliga och författningsenliga.

Ombudsmannen för personer med funktionsnedsättning

Savska cesta 41/3

10 000 Zagreb

Telefon: +385 1 6102 170

Fax: +385 1 6177 901

E-post: [✉ ured@posi.hr](mailto:ured@posi.hr)

Verksamhetsområde

Ombudsmannen för personer med funktionsnedsättning är en fristående nationell institution som framför allt har till uppgift att övervaka och främja de rättigheter som personer med funktionsnedsättning tillförsäkras enligt den kroatiska konstitutionen, internationella fördrag och lagar. Om funktionsnedsattas rättigheter kränks har ombudsmannen rätt att slå larm, föreslå åtgärder, avge rekommendationer, ge information och begära rapporter om vilka åtgärder som har vidtagits.

Om ombudsmannen finner att en rättslig lösning missgynnar personer med funktionsnedsättning eller utvecklingsstörda barn, på något sätt förvägrar dem rätten att utöva sina rättigheter eller placerar dem i en mindre fördelaktig ställning i förhållande till personer utan funktionsnedsättning, kan ombudsmannen föreslå hur detta kan ändras.

Ombudsmannen tar emot enskilda klagomål från personer med funktionsnedsättning och från personer som arbetar för deras intressen, prövar klagomål om kränkning av funktionsnedsattas rättigheter och försöker tillsammans med de institutioner som ansvarar för att lösa dessa frågor hitta den bästa lösningen.

Ombudsmannen för personer med funktionsnedsättning ger råd till personer med funktionsnedsättning om hur de kan utöva och skydda sina rättigheter och intressen.

Skydd av personuppgifter

Dataskyddsombudsmannen

Martićeva 14

10 000 Zagreb

Telefon: +385 460 90 00

Fax: +385 4609-099

E-post: [✉ azop@azop.hr](mailto:azop@azop.hr)

[✉ http://www.azop.hr/](http://www.azop.hr/)

Dataskyddsombudsmannen är en offentlig myndighet som bedriver sin verksamhet på ett fristående och självständigt sätt inom ramen för sina uppgifter och sin behörighet. Dataskyddsombudsmannen utför administrativa och yrkesmässiga uppgifter hänförliga till skyddet av personuppgifter. Inom ramen för sin ställning som offentlig myndighet övervakar dataskyddsombudsmannen skyddet av personuppgifter, påpekar upplevt missbruk vid insamling av personuppgifter, upprättar en förteckning över länder och internationella organisationer med bra uppgiftsskydd, handlägger ansökningar om prövning av kränkningar av de rättigheter som tillförsäkras genom lagen om skydd av personuppgifter samt upprätthåller det centrala registret över personuppgifter.

Gratis rättshjälp

Genom att anta lagen om gratis rättshjälp tog justitieministeriet över den stora och utmanande uppgiften att införa ett system med gratis rättshjälp.

Systemet med gratis rättshjälp gör det möjligt för medborgare med begränsade ekonomiska resurser att anlita advokater och få rättsligt bistånd i specifika rättsprocesser och lika tillgång till rättsliga och administrativa förfaranden.

På institutionell nivå består systemet med gratis rättshjälp av statliga förvaltningsmyndigheter, som behandlar medborgarnas ansökningar i första instans, och justitieministeriets avdelning för beviljande av gratis rättshjälp, som avgör överklaganden till andra instans, fattar beslut i första instans om införandet av föreningar i registret över föreningar som bemyndigats att tillhandahålla primär rättshjälp och utövar administrativ och yrkesmässig tillsyn över dem som tillhandahåller primär rättshjälp.

Enligt lagen om gratis rättshjälp tillhandahålls rättshjälp av

- advokater,
- bemyndigade föreningar,
- fackföreningar,
- rättshjälpsbyråer, och
- statliga förvaltningsmyndigheter på regional nivå.

Primär rättshjälp tillhandahålls av myndigheter, bemyndigade föreningar och rättshjälpsbyråer.

Vid tillhandahållandet av primär rättshjälp är myndigheter bemyndigade att erbjuda allmän juridisk information, juridisk rådgivning samt att utarbeta framställningar.

Sekundär rättshjälp tillhandahålls av advokater.

I enlighet med bestämmelserna i lagen om gratis rättshjälp måste personer som vill utnyttja sin rätt till gratis rättshjälp inge ett ifyllt standardansökningsformulär om rättshjälp till den statliga myndigheten i den region där de är bosatta. Ansökan ska åtföljas av ett skriftligt medgivande från alla sökande och de vuxna medlemmarna av deras hushåll, där dessa uttryckligen medger insyn i alla egendomsrelaterade uppgifter och godtar allt materiellt och rättsligt ansvar för att uppgifterna i ansökan stämmer.

Ansökningsformuläret kan laddas ned från justitieministeriets webbplats, eller hämtas hos de statliga myndigheterna på regional nivå, distriktsdomstolar eller på socialtjänstkontor under kontorstid.

Inga administrativa avgifter tas ut för att inge dessa ansökningar, och ansökningarna ska lämnas personligen eller skickas som rekommenderat brev.

Beviljandet av rättshjälp innebär att alla eller vissa rättsliga kostnader täcks, beroende på sökandens ekonomiska situation. Kostnaderna för förfarandet får i viss utsträckning delas, beroende på mottagarens materiella omständigheter.

Om rättshjälp beviljas i begränsad utsträckning står mottagaren av rättshjälpen för skillnaden mellan den faktiska advokatkostnaden och den beviljade ersättningen, i enlighet med tjänstens värde enligt tariffen för advokaters arvode och kostnadsersättning.

Mottagare av rättshjälp

Följande personer kan få rättshjälp i den mening som avses i lagen om gratis rättshjälp:

- Kroatiska medborgare.
- Barn som inte är kroatiska medborgare som befinner sig i Kroatien utan medföljande vuxen.
- Tillfälligt bosatta utlänningar, grundat på ömsesidighet, och permanent bosatta utlänningar.
- Utlänningar som omfattas av tillfälligt skydd.
- Utlänningar som olagligen vistas i landet och utlänningar på kort besök som är föremål för ett utvisningsförfarande eller skyldiga att lämna Kroatien.
- Asylsökande, utlänningar, utlänningar med subsidiärt skyddsbehov och deras familjemedlemmar som lagligen vistas i Kroatien om rättshjälp inte föreskrivs i någon särskild lag.

Mottagare av rättshjälp kan hitta information om rättshjälp på [det kroatiska justitieministeriets webbplats](#) eller via e-postadressen besplatna.pravna.pomoc@pravosudje.hr och kan förvänta sig ett svar så snabbt som det rimligen är möjligt.

Mottagare av rättshjälp kan även rikta sina frågor direkt till de statliga regionala myndigheterna i sin hemregion.

Gränsöverskridande tvister

En gränsöverskridande tvist är en tvist där den part som ansöker om rättshjälp har hemvist eller är varaktigt bosatt i en annan EU-medlemsstat än den medlemsstat där domstolen är belägen eller där beslutet ska verkställas.

Juridiskt bistånd i gränsöverskridande tvister tillhandahålls i privaträttsliga ärenden, förlikningsförfaranden, uppgörelser utanför domstol, verkställighet av offentliga handlingar och juridisk rådgivning i dessa förfaranden. Däremot gäller bestämmelserna om juridiskt bistånd i gränsöverskridande tvister inte vid förfaranden som rör skatter, tullar eller andra administrativa förfaranden.

En sökande som har hemvist eller är varaktigt bosatt i Kroatien och som ansöker om rättshjälp i en gränsöverskridande tvist vid en domstol i en annan medlemsstat ska inge sin ansökan till myndigheten på den ort där vederbörande har hemvist eller är varaktigt bosatt. Den behöriga myndigheten ska vidarebefordra ansökan till justitieministeriet inom åtta dagar från det att den mottog ansökan. Justitieministeriet ska översätta ansökan och den styrkande dokumentationen till det eller de officiella språk som används i medlemsstaten eller av den behöriga mottagande myndigheten, och inom 15 dagar från mottagandet vidarebefordra handlingarna till den behöriga myndigheten i den medlemsstat där domstolen är belägen eller där beslutet ska verkställas (den mottagande myndigheten). Om rättshjälp inte beviljas är sökanden skyldig att stå för översättningskostnaderna.

Sökanden kan även inge sin ansökan direkt till den mottagande myndigheten i den medlemsstat där domstolen är belägen eller där beslutet ska verkställas. En sökande som har hemvist eller är varaktigt bosatt i en annan medlemsstat och som ansöker om rättshjälp i en gränsöverskridande tvist vid en domstol i Kroatien har rätt till rättshjälp i enlighet med bestämmelserna i lagen om gratis rättshjälp. Sökanden eller den behöriga myndigheten i den medlemsstat där sökanden har hemvist eller är varaktigt bosatt (den översändande myndigheten) översänder ansökan om rättshjälp i Kroatien till justitieministeriet (den mottagande myndigheten). Formulären och den styrkande dokumentationen måste översättas till kroatiska, annars avslås ansökan.

Ansökningar ska lämnas med hjälp av det standardformulär som föreskrivs i kommissionens beslut 2004/844/EG av den 9 november 2004 om fastställelse av formulär för ansökningar om rättshjälp enligt rådets direktiv 2003/8/EG om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 15/03/2018